

natkozó azt a jogot, amelyet már a jogelőd is gyakorolt és így az ablak átalakításával a jogfolytonosság nem szűnik meg. Az ablak szolgálomijog terjedelme az uralgó telek indokolt gazdasági szükségének mértékéhez kell hogy igazodjék. A tulajdonjog kizárólagosságánál fogva a tulajdonos jogosítva van házának falán a szomszéd beleegyezése nélkül is ablakot vágatni, viszont a szomszédnak is joga van az ő tulajdonjogának kizárólagosságánál fogva ahhoz, hogy a saját telkén létesíthető

ültetéssel vagy építkezéssel megakadályozza a szomszédját a feléje eső ablakon való szellőztetésben, világosság nyeresében és a kilátásban. E jog gyakorlásában csak annyiban van korlátozva, hogy az a joggal való visszaélésre ne váljék. Az idegen telekre, vagy a felette való légürbe való behatolás (pl. szomszéd telke felett légürbe néző ablak kifelé nyitása) azonban csak erre vonatkozó szolgálom vagy más jogszerzés esetében jogszerű.

Közigazgatási főiskolát

Ezt a címet adta Pápai Géza dr a Községi Közlöny egyik minapi számában írt nagyon értékes cikkének. Én ebben a lapban ezelőtt körülbelül hat évvel írtam erről a kérdésről, amikor a jogi oktatás reformja kapcsán arról volt szó, hogy a jogakadémiákat megszüntetik. Bár ez az ügy még ma sincsen véglegesen lezárva, hiszen a jogi oktatás reformja, általában a felsőoktatás reformja, amint a kultuszminiszter legutóbb a Házban bejelentette, csak akkor fog sorrakerülni, amikor a középiskolák reformja már készen lesz, tehát ismét kísért a jogi oktatás reformja kapcsán a jogakadémiák kérdése, amelyek megszüntetése a legilletékesebb helyen is beférközte magát a közvéleménybe.

Nem is volna nehéz a jegyzőképzés reformját megoldani a jogakadémiák átszervezése útján. Jelenleg Magyarországon csak három közigazgatási tanfolyam van és van három jogakadémia is. Ezek a jogakadémiák, mai alapformájuk meghagyása mellett, nem nagy nehézséggel volnának átalakíthatók közigazgatási főiskolákká. Ki kellene cserélni azokat a halott tantárgyakat, amelyek ma már nem függenek össze az étellel, — a jegyzőképzésnek ugyanis első sorban a mai rohanó élet problémáival kell foglalkoznia, ezeket kell megismertetnie a leendő jegyzőnemzedékkel — és olyan tárgyakat kellene beiktatni a jogakadémiák tanrendjébe, amelyek ma szükségesek és kívánatosak.

Elsősorban szükség volna falupolitikára, szociális politikára, mezőgazdasági igazgatásra, szükség volna a magyar faj és magyar nép nemzeti sajátosságainak megismertetésére, hogy ebben az irányban tudjon dolgozni a falu leendő vezetője, szükség volna arra, hogy az egész agrárigazgatást itt megtanulják, megismerjék, szükség volna arra, hogy a mezőgazdálkodás alapproblémáit is elsajátítsák, hiszen a jegyzőknek 90 százalékban mezőgazdasági vonatkozású igazgatási munkát kell végezniük s ha nem ismerik az ennek tárgyát alkotó agrárlakosságot, nem ismerik az agrárproblémákat, nem tudhatják megoldani kielégítően a kérdéseket. Általában a föld és népnek a gazdasági, szociális, közigazgatási, kulturális, közegészségügyi stb. kérdései kellene, hogy ennek a főiskolának a tantárgyait alkossák.

Olyan törvény és jogismerettel ke lenne felszerelni a leendő falusi jegyzőket, hogy ők ezen az alapon elindulva, az egységes közigazgatási képzésnek bár-

melyik fokán is megállhassák a helyüket. A közigazgatási főiskola négy évfolyam volna, úgy mint a jogászképzés és kötelező volna egy új közigazgatási doktorátus megszerzése, amely aztán tényleg lehetővé tenné az egységes közigazgatási képesítést, de a való életnek és a kívánságoknak megfelelőleg, hogy valóban falun kell szolgálni annak, aki főszolgabíró, vagy alispán lesz ebben az országban.

Ma is elő van írva, hogy a legmagasabb kormány-szervekhez, a minisztériumokba csak olyanokat lehet kinevezni, akik vidéken szolgáltak. Ezt azonban úgy végzik el, hogy vidéki jellegű státusban, de Budapesten teljesítenek szolgálatot és így teljesen lehetetlen nekik megszerezniük a falusi problémák ismereteit és nem ismerhetik meg a falu életét és lelkét.

Ezeket a közigazgatási főiskolákon a tanárok egyrésze is megmaradhatna, csak új tanszékeket kellene felállítani és az étellel egészen közvetlen kapcsolatban lévő agrárszakemberek, falupolitikai ismeretekkel bíró szakemberek bevonásával kellene olyan tanári gárdát összeválogatni, amely biztosíték volna arra, hogy ennek a főiskolának már a megindulása is teljesen megfeleljen a hozzáfűzött reményeknek.

Feleslegesnek tartom, hogy itt részletezzem azokat az apróbb kérdéseket, amelyek itt megoldásra várnak. Csak egy bizonyos, hogy vajudik a jogakadémiai kérdés is; ha a kettőt össze tudjuk kapcsolni, akkor megmenthetjük a jogakadémiákat és megalkotuk a közigazgatási főiskolát.

Jelenleg az egyik ügy a kultuszminisztériumhoz, a másik a belügyminisztériumhoz tartozik; a két minisztérium fogjon egymással kezét ennek a kérdésnek a megoldására és akkor hiszem, hogy közmegelegedésre, az ország javára és a falu boldogulására ezt az ügyet is minél előbb meg tudjuk oldani.

Gesztelyi Nagy László dr

A kereskedelem milliárdokat nyugtáz levelezéssel bélyegmentesen. A napszámos ha 2 pengő 1 fillért kap, már bélyeggel adózik.

Racionalizálás: Csináltunk fogyasztási adó szabályrendeletet, kétszer is módosítottuk. Néhány ezren 5—5 példányban. Miért? Hiszen mi semmit sem szabályoztunk, kétszen jött. Miért e sok munka?

H. N.

Elvi jelentőségű döntések.

4284—1937. K. szám, A magyar szent korona nevében, a m. kir. közigazgatási bíróság. A D. községi legtöbb adót fizetők névjegyzékéből Sz. A. dr, L. A. dr és T. M. dr e.-i lakosok, kanonokok törlése iránt folyamatba tett ügyben Komárom és Esztergom k. e. e. vármegyék kisgyűlése által 9768—1936—13—1937. kisgy. sz. alatt hozott határozat ellen vitéz F. J. és U. J. d.-i lakosok részéről együttesen beadott panaszt, 1937 okt. 8. napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. tc. 25. §-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg ítelt.

A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyet adva, a panaszlott Sz. A. dr, L. A. dr és T. M. dr kanonokoknak a D. községi legtöbb adót fizetők 1937. évi névjegyzékéből leendő törlését elrendeli.

Indokok. A panaszosok a d.-i községi legtöbb adófizetők 1937. évi névjegyzékébe felvett nevezett három e.-i kanonoknak a névjegyzékéből való törlést azon az alapon kérték, hogy a nevezettek nem laknak a községben és egyénileg nem is adózik ott, hanem a székefőkáptalan az adófizető, mint a község határában levő káptalani birtok tulajdonosa.

A kisgyűlés a kérelmet elutasította azzal az indoklással, hogy a nevezett egyházi javadalmak a káptalani vagyon hasznélvezői és ők kötelesek a javadalom terheit, köztük az adókat is fedezni, az őket terhelő adófizetési kötelezettség szempontjából közömbös, hogy az adó a hasznélvező személye szerint való elkü'önítés nélkül egy összegben van kivetve.

A panasz ez ellen a kisgyűlési határozat ellen irányul. A bíróság a panasznak helyet adott, a következő okokból.

Az eldöntendő vitás kérdés az, hogy a káptalan tagjai, a kanonokok, akik mint egyházi javadalmak, a káptalant terhelő adókat részaránylagosan fizetik, ezen az alapon felvehetők-e a községi legtöbb adót fizetők névjegyzékébe.

Az 1929. évi XXX. tc. 40. §-a és az 1933. évi XVI. tc. 34. §-a szerint a községi legtöbb adót fizetők névjegyzéke összeállításánál a község területén kivetett földadót, házadót, az ezek után kivetett községi pótadót, a kereseti adót és a vármegyei pótadót kell számításba venni.

Ha tehát a káptalan tagjaira egyénileg az említett adókból oly összeg vettetné ki, amely a névjegyzék felvételét biztosíthat, a káptalani tagok felveendőik volnának a legtöbb adót fizetők névjegyzékébe, ámde az érvényben álló jogszabályok szerint ki van zárva annak a lehetősége, hogy a káptalani tagokra a káptalan bir-

toka után egyénileg lehessen akár földadót, akár házadót kivetni.

A földadóra vonatkozó hivatalos összeállítás 500—1927. P. M. sz. rend. 7. §-a ugyanis kimondja, hogy a földadó a földbirtokot terheli és annak tényleges birtokosa által fizetendő. Tényleges birtokosnak pedig a tulajdonost illetőleg hasznélvezőt kell tekinteni. Az e szakaszhoz fűzött utasítás (10.000—1927. P. M. számú rendelet 3. bek.) úgy rendelkezik, hogy a nem természetes személyeket a földadó szempontjából akkor is egy adóalanynak kell venni, ha a tagok részesedési aránya természetben ki is van jelölve. A nem természetes személyek közé sorozza az utasítás kifejezetten a káptalanokat is.

Ezekből a rendelkezésekből pedig okszerűleg következik az, hogy a káptalani birtok után a földadót minden esetben, kivétel nélkül csak magára a káptalanra és nem a káptalan tagjaira lehet szabályszerűen kivetni.

Ugyanez a szabály érvényesül a házadóról szóló hivatalos összeállítás 200—1927. P. M. sz. rend. 6. §-a szerint a házadót illetően is.

A káptalani tagokat javadalmuk után a kereseti adóra vonatkozó hivatalos összeállítás 300—1927. P. M. sz. rendelet szerint terhelheti ugyan kereseti adó is, amely a virilizmus szempontjából szintén számításba veendő, ámde az 1929. évi XXX. tc. 40. §-a helyébe lépett 1933. évi XVI. tc. 34. §-a szerint csak az illető község javára eső kereseti adót lehet figyelembe venni és így mivel a káptalan tagjainak lakóhelye a káptalan székhelyén van, mivel kereseti adójuk lakóhely községük javára esik, azokban a községekben, ahol a káptalannak csak birtoka van, a káptalan tagjai a javadalmuk után kivetett kereseti adók alapján sem tarthatnak igényt a községi legtöbb adófizetők névjegyzékébe való felvételre.

Végül ami a vármegyei és községi pótadókat illeti, mivel ezek az állami adók után vettetnek ki, ezek sem jöhetnek a virilizmus szempontjából számításba, mert ha a községben nem lehet a káptalani tagra állami adót kivetni, nem lehet azt megterhelni pótadóval sem.

Ezek szerint tehát a káptalan tagjai a káptalan székhelyén kívül eső községben levő káptalani birtok után községi legtöbb adót fizető képviselőtestületi tagok nem lehetnek.

Ezért a rendelkező rész értelmében kellett határozni. Budapesten, a m. kir. közigazgatási bíróságnak 1937. évi október hó 8-án tartott üléséből. Bothos Gyula dr sk., tanácselnök, Egressy Árpád dr sk., előadó.

Tokaji borok

TOKAJ-HEGYALJAI TÁLLYAI BORAIMAT
A KÖVETKEZŐ ÁRAKBAN AJÁNLOM:

1937. évi asztali bor, litere	—40 P
1936. évi ó-pecsenye-bor, litere	—45 P
Kellemes ízű vörösbor, litere	—60 P
1932. évi erős, szagos szomorodni, litere	—80 P
Sasaljai illatos muskotály, litere	1.— P
Kiváló hegyaljai édeses erős rizling, litere	1.20 P

HOMOKY GYÖRGY DR SZŐLŐBIRTOKOS, TÁLLYA

Jegyzőérdek, mint közérdek

Midőn a jegyző egyéni érdekeiért, vagy a kari érdekekért harcolunk, azt egyúttal a köz érdekében is teszünk. Vagyis azon meggyőződésben fogunk tollat az egyéni és kari érdekekért, hogy ezzel a köznek is szolgálatot teszünk. Mert meggyőződésünk szerint a személyi érdekek biztosítása nemcsak a jegyző által betöltött állásra, hanem a falura is kihat. És ezt látva, keressük ezen érdekek között az összhangot.

Midőn a jegyzői kar akár a magasabb képesítés elnyeréséért, akár anyagi jólétének biztosításáért küzd, avagy függetleníteni akarja bizonyos sértő vonatkozásokban személyét a községtől, a községi képviselőtestülettől, ezt egyúttal a közért is teszi, azért a közért, melyért hivatva van munkálkodni. A munkálkodás pedig szorosan összekapcsolódik anyagi szabadságával, szellemi s anyagi téren a képviselőtestülettől való függetlenséggel. E függetlenség pedig feltétlenül tekintélyt ad, szavának súlyt kölcsönöz s személyén keresztül biztosítani tudja a falu egyetemes érdekét.

És ezt az összefüggést, a jegyzői kart érintő sérelmes dolgoknak áthatását látjuk többek között az alább példának felhozott rendeleteknek az életben való megvalósításának megkísérlésében. S talán sikerülni is fog ezen kölcsönhatást azon kellemetlen helyzeteken keresztül szemléltetnem, melyekbe ezen rendeletek által minden községi tisztviselő kerülhet, melyet az utóbbi időben magam is fájó érzéssel láttam a karon kívül állóknak biztosított s a jegyzőnek is megadni szándékolt jogos kedvezménynek a képviselőtestület által történt visszautasítása alkalmával. S talán nem is azt éreztem sértőnek, hogy egyik kartársunkat a felülről megadni szándékolt törvényes és jogos kedvezménytől megfosztották, hanem azt, hogy akiknek ezt szó nélkül meg kellene szavazniok, indokolatlan kritikával illették a kérelmezőt s megalázkodásra kényszerítik a falu vezetőjét.

A 62.000—1926. B. M. számú rendelet II. fejezete a községi alkalmazottak családi pótlékának megállapítása tárgyában a 45. pont első bekezdésében a következőket mondja: „A 43. pont értelmében engedélyezhető családi pótlék kérése felett, tekintet nélkül arra, hogy milyen községi alkalmazottról van szó, nagyközségben az alispán jóváhagyásának fenntartásával — a költségvetési fejezet kijelölése mellett — a községi képviselőtestület, körjegyzőségekben az alispán határoz.”

Ezen szakasz, mely, a felmenő ág eltartójának biztosít kedvezményt, illetve szándékozik családi pótlékot juttatni, az első rátekintésre kifogástalannak látszik, semmiféle tekintetben nem mutatkozik meg nem valószínűsítő, a benne megadni szándékolt kedvezmény elérhetőnek. Az első pillanatban nem ütközik ki az a sérelem, mely a jegyzőt sokszor kellemetlen, kényes helyzetbe sodorja, minnek ellenére sem nyeri el azt, mihez minden más tisztviselő akadálytalanul juthat, vagy körjegyző kartársa könnyen részesülhet. Az első benyomásra tehát nem tűnik ki, hogy mint különböztet meg jegyzőt jegyzőtől, jegyzőt megyei vagy állami tisztviselőtől. Így az első gondolatra az sem ötlük szembe, hogy a jegyzői érdeken keresztül megbántja a közt és azt az

állást is, melynek sérthetlenségét, tekintélyét biztosítani az államnak első feladata volna. Nem. Pedig sajnos, aki ennek gyakorlati érvényesítését megpróbálta, ennek szenvedő alánya volt, már más véleménynel van felőle, már másképp szeretné ennek kivihetőségét rendeltetésben látni.

Sajnos, a gyakorlat más eredményt mutat fel, mint talán azt elméletben valahogy elgondolták. Azok az utak, melyeken ezen családi pótlékok elnyerhetők, nagyon is különböznek. Míg a körjegyzőségben, hol az alispán dönt, még nem fordult elő, hogy ezen jogosnak elismert pótlék megtagadtatott volna. De ennek visszautasított volna. De ennek visszautasítása a megyei s állami tisztviselőknél sem fordult elő. Miért legyen kitéve ezen visszautasításnak csak a nagyközség jegyzője? Miért kell különbséget tenni körjegyző s jegyző között? Hisz mindkettő ugyanolyan hivatást tölt be, ugyanaz a jogállása mindkettőnek s mégis, míg az egyik simán, minden bosszantó körülmény nélkül juthat el a családi pótlék elnyeréséhez, addig ugyanaz a tisztviselő mennyi megalázkodással kénytelen kérését támogatni. De mennyivel! És végül, mégis csak visszautasítás az eredmény. Mert hisz napról napra látjuk, hogy az adóbehajtást eszközöző, de más, kényszerítő állami feladatot teljesítő jegyzőnek mily nehéz a részrehajló, sokszor a jegyzői karral nem rokonszenvező képviselőtestülettel még a saját érdekükben is történő kiadást megszavaztatni. Így hogyne lenne nehéz, kényelmetlen olyan összeget megszavaztatni, kiereszkoltni, mely a jegyző anyagi érdekeit szolgálja. S így a jegyző, újabbban kikristályosodó jogi állása, ennek megkívánandó tekintélye semmiképp sem engedheti meg, hogy a jegyző bármi néven nevezendő anyagi ügyekben, a vele sokszor ellenkezni, a maga hatalmát megmutatni akaró képviselőtestület jóindulatára legyen utalva.

Mert kellemetlen még azt is kérni, amihez megvan adva a jog. S így hogy ne lenne kényelmetlen, feszélyezett teljesen magánügyben a képviselőtestülethez fordulni, mikor még a jogosnak mondott, mit a közönség nemcsak adhat, hanem adni is köteles, mi törvényben van biztosítva, csak mennyi huzavonán, mennyi rábeszélésen keresztül érhető el. Ebben azonban sokszor a felsőbb hatóságoknak is részük van. Mert hisz annyi akadékoskodás áll a jegyzővel szemben felülről is, hogy mintegy élesztik a tagadás szellemét.

Íly körülmények között miért kénytelen a nagyközség jegyzője akár a saját, akár kartársainak családi ügyeit a képviselőtestület elé vinni, mikor körjegyzői kartársa ez alól mentesül. Miért ezen éthetetlen megkülönböztetés, mikor itt is ugyanaz a munkás s a munkaadó is?

De jogilag sem találunk megfelelő érvet, mely indokoltá tenné, hogy más elbírálás alá essék a jegyzőség, mint a körjegyzőség. Mert ha a körjegyzőségben nem sérti az önkormányzatot e kérdésben az alispán döntési joga, akkor miért legyen kényszerült a jegyző családi ügyeit a képviselőtestület elé vinni? Tehát ép azzal a joggal, mellyel a körjegyzőségben dönt az alispán, dönthetne a jegyzőségben is. Senki jogköre nem

csorbulna, semmiféle önkormányzati elgondolás nem lenne megsértve. Mert végeredményben a rendelet célja csak az lehetett, hogy a tisztviselői kart, akár állami az, akár megyei vagy községi, s a községiak közül akár közigazgatási, akár jegyzői, egyformán részesítse a méltányos és jogos családi pótlékban.

De ugyanilyen kétes, a gyakorlatban csak nehéz akadályokon keresztülvihető támogatást, vagyis megérdemelt munka jutalmazását szándékozik nyújtani az ugyanezen rendelet II. fejezetének 34. pontja a következő szavakban: „A község azon alkalmazottjait, akik a világháborúban résztvettek, saját pénztára terhére, a törvényhatóság jóváhagyása mellett, ugyanolyan hadipótlékban részesítheti, mint az állami tisztviselőkre van megállapítva“.

Ezen rendelkezés époly sérelmes, mert azzal, hogy a képviselőtestület itt is csak adhat s nem adni köteles, bizonytalan, kétes jogot ad a községi tisztviselőnek az állami s vármegyei tisztviselővel szemben. Mert azzal, hogy ezen hadipótlék megítélését a képviselőtestületre bízták, arra a testületre, mely nem érdemi elbírálás alapján dönt, melyet nem általános elv vezet, hanem személyi összeköttetés, személyes befolyás s a kérelmezővel való személyes érintkezés az elnyerést a véletlen kezébe tették le. Miért kell ezen méltányos és jogos kedvezmény megadását egy felfogásban s érdekelletben álló testület kénye-kedvére bízni, a pillanatnyi befolyások hatása, alatt álló egyének jóindulatára? Miért? Mikor ő is épúgy harcolt, ő is életét tette le a haza oltárára, ő is éppannyi szolgálatot teljesít az államnak, a köznek, ha nem többet. S ha sikerül is elnyernie, mennyi zaklatásnak van kitéve, mennyi bírálgatásnak, míg ugyanakkor a másik tisztviselő megkapja minden alázkodó magatartás nélkül, anélkül, hogy önértékében sértve érezné magát. E rendelet előlja nem lehet az, hogy a jegyző saját falujában attól a testülettől, melynek tulajdonképpen tőle kellene függenie, ajándékért esdélkeljen.

Ezzel hasonló elbírálás alá esik a kedvezményes vasúti jegyek térítményének megítélési joga is. Ebben is csak részesülhet a községi tisztviselő. Ez is csak a jó hangulatra van bízva. Pedig ha valaki ezt szerencsés kézzel fogná meg, de sokat segítene a jegyzői karon. Mert ha már ezt a térítményt fizetni kell, ha már az állam mindenáron a községekre akarja hárítani, legalább tenné meg azt, hogy ne kellene olyan helyről kérni, hol megszegyenítő, tekintélyt romboló feleleteket kell hallgatni. Miért ne lehetne az reképes igazolványokra való igénylést az alispánnak bejelenteni? Mert talán ezen kedvezmény egyes eseteiben a legfeszélyezettebb. Saját személyre még lehet egy-két szót megkockáztatni, de már a feleség részére valóban kényelmetlen a község jószívűségéhez fordulni. Valahogy lealázó, valahogy álláslealacsonyító ennek a bizonytalan kérésnek a képviselőtestület elé vitele, különösen ott, ahol személyi feszültség is található. És nagyon is sok jegyzőség van, hol ezzel a kérelemmel, a feleség részére való igényléssel, nem terheli magát egy községi tisztviselő sem. Mert tudjuk jól: panasztól hangos a falu, valami ismeretlen feszültség él a lelkekben. Kétségbeesett tiltakozás van minden ellen úgy alulról, mint felülről, ha van, ha nincs rá ok. A lelkekben él: uraknak adunk, azoknak fizetjük a nagy adót, minden fillérünket.

Hogy is álljon elő a jegyző felesége részére ajándékot kérni? Mert rögtön meg is kérdik: muszáj-e? Meg kell-e ezt szavazni? S ha feláll egy-két szerepelni vágyó egyén s tiltakozik a község pénztárának újabb megterhelése ellen, a többség irgalmatlanul melléje áll s leszavaznak mindent. Mert vannak, kik lesik, várják, hogy hol is szerepelhetnek tetszetősen, eredményesen, hol tudnának kedvező hangulatban közbeszólni, a kedvező alkalmat kihasználni. E hangulat ellen aztán kevés jegyző veszi fel a szót, inkább a sajátjából pótol, vagy felesége egyszerűen nem utazik.

A jegyző benne él a falu küzdelmében s így a benne megnyilvánuló visszas jelenségek kölcsönhatásait ő sem tudja kikerülni. A gyakorlati élet ellentétei az ő működéseire is hatnak s visszaütköznek saját személyére is. Állása mindenkivel összehozza, mindenkivel érintkezni kénytelen s kénytelen a felsőbb hatalmat is éreztetni. Ez pedig de sokaknak de nem esik jól s talán ekkor adják vissza azt az érzést, mit éreznek akkor, mikor jó szót, támogatást várnak tőlünk. Sokan nem is tekintenek bennünket másnak, mint ostornak s ha lehet, vissza is sujtanak, ha önkéntelenül, akaratlanul is. De mit tehetünk róla, hogy a dobót kell megütni, hogy szívtelennek kell látszanunk. Pedig de nem szívesen vagyunk azok, de nem szívesen nyílik feddésre szánk. De sajnos, a mi jó szándékunk vajmi kevés, a mi segítő-akaratunk az élet kérlelhetetlen törvényein kénytelenek hajótörést szenvedni. S így: nem visszas helyzet-e az, hogy a jegyző azokhoz kénytelen fordulni, kikkel szemben a rajta kívül álló okoknál fogva ellenkező véleményen kell lenni, az ellenkező akaratnak kell érvényt szerezni, az állami hatalmat kell megmutatni. S ha ezt megmutatja, mit várhat a jegyző? Vagy a jegyző, vagy pedig az állam károsul.

Pedig, hogy ezt megnevezzük, annak semmi sem állja útját és azt az önkormányzati jogkör megcsorbítása nélkül lehetne megvalósítani. Mert ez csak sallang az önkormányzaton, felesleges cifraság. E kérelem elbírálásának a képviselőtestület hatásköréből való kivételével a lényegét nem érintené. Mert más a jegyző most, mint valamikor, más elbírálás alá esik, mint a kisbíró vagy az éjjeli őr. A község gazdasági életében megúgyis meg van a teljes függőség. A vármegyei számvevőségen keresztül teljesen az állam rendelkezik. A számvevőség egyedeinek jó vagy rossz felfogása dönti el ugyanis a község jó vagy rossz sorsát. Akkor ezen sallangon keresztül a jegyző kárára nem mutatkozik szükségességnek megmutatkozni, hogy a községeknak van önkormányzata is. Tehát mért ne lenne lehetséges, hogy ez ügyben a községi tisztviselő a vármegye hatásköre alá kerülhetne? Mért nem mondhatná ki a rendelet, hogy a vármegye alispánja jogos e kérelem elbírálására. Ezen s hasonló ügyekben az alispán döntene. Utasítaná az előjáróságot az összeg kifizetésére, határozatának a képviselőtestület elé vitele. A képviselőtestület aztán fellebbezéssel élhetne a törvényhatósághoz. Az önkormányzat szellem így is teljes mértékben érvényesülhetne. A törvényhatóság pedig csak fellebbezés esetén lenne kénytelen ilyen kisebb ügyekkel foglalkozni. A jegyző pedig elég kellemetlen dolgoktól szabadulna s mentesítené hivatali állását minden kissebbítéstől. Elnyerné mindenki egyformán, mihez az egyenlő elbánás alapján joga van, amit mások eddig minden zavaró kö-